

Medlemsinformation 2 - mars 1994

Föreläsningar och exkursion under våren

Tisd. 29 mars. Dagcentralen, Torget 5, i Kungsängen, kl 19.00 - 21.00

Häradsbesvärerna under Frihetstiden och Gustavianska tiden. Exemplet Bro.

Allmogens besvär till riksdagarna är en mycket intressant källa att ösa ur, när man vill veta under vilka förhållanden människorna levde i en viss bygd. För Bro härads del har vi bevarade "klagomål" ända från 1500-talet. Anders Claréus arbetar med detta material och kommer att ge lokala exempel. Vi får svar på frågor som: vad är häradsbesvär? hur kom de till? hur var deras väg från lokalplanet till riksdagen? Anders dröjer särskilt vid några uppmärksammade riksdagar 1756, 1772, 1789. Anders Claréus är lärare vid Historiska institutionen och redaktionssekreterare vid Historisk Tidskrift.

Tisd 12 april. Dagcentralen i Bro Centrum, kl 19.00 -21.00 (årsmöte 18.30)

Berg och jord i södra Uppland - I.

Karl-Erik Perhans, universitetslärare och folkbildare, berättar i Dagcentralen i Bro tisdagen den 12 april kl 19.00 - 21.00 om bergarter, jordarter och terrängformer med tonvikten lagd på hur istiden format dagens naturlandskap.

Föredraget följs upp med en exkursion söndagen den 17 april 9.45 - ca 15.00 till Låssa, där hela provkartan på geologiska företeelser demonstreras i det stora *grustaget vid Lindormsnäs och på Rösaringsåsen. Samling på parkeringen vid Bro Centrum 9.45 (när bussen från Kungsängen kommit) för gemensam färd i bilar. Kostnad 30:-*

Karl-Erik Perhans undervisar regelbundet sina studenter i Lindormsnäs, där han har en permanent utställning av mineral och bergarter.

Samma kväll kl 18.30-19.00 håller UKF sitt årsmöte till vilket alla medlemmar hälsas välkomna.

Sönd 17 april 9.45 - ca 15.00. Exkursion, samling vid Bro Centrum för gemensam färd i bilar till Lindormsnäs grustag och Rösaring.

Berg och jord i södra Uppland - II.

Bergarter, jordarter och terrängformer med tonvikten lagd på hur istiden format dagens naturlandskap. Universitetslärare Karl-Erik Perhans leder exkursionen till Lindormsnäs grustag och till Rösaring. Tag med förtäring. Kostnad 30:-

Föredragen och exkursionen blir avslutningen på vårterminens föredragsserie, där akademiker från Stockholms universitet berättat om sin forskning.

Tidigare har Sigurd Ramqvist redogjort för den medeltida namnfloran i Bro härad, Björn Furuhausen om prästens roll vid sidan av den rent kyrkliga verksamheten. Christer Ericsson behandlar i sin doktorsavhandling det patriarkaliska samhället med tonvikt på herrgårds- och bruksmiljöerna.

Sönd 24 april kl 18.00. Almarestäkets herrgård

Herrgårdskonsert med hammarflygel och tidstrogen musik med bl.a. fyra sångnummer ur Mozarts Trollflöjten, Bro d'River Boys och en damtrio. Ett 10-tal platser återstår. Se nedan.

Hammarflygeln på Almarestäket

Intresset för konserten på Almarestäket, där den nyrenoverade hammarflygeln från 1811 skulle demonstreras blev mycket stort. Redan första dagen var platserna fullbokade. En repris gjordes söndagen 20 mars. En tredje konsert kommer att genomföras sönd 24 april kl 18.00. Till den finns, när detta skrivs, ett 10-tal platser kvar. Högst 30 kan vi ta emot. Vill du vara med bör du anmäla dig, tel 582 413 55, innan du sätter in 150:- på UKF:s pg 27 58 94 - 4. I priset ingår smörgås, lättöl och kaffe som serveras i pausen. Synnerligen intressant information om Almarestäkets herrgård under 1800-talet lämnas av värden. Musiken ur Trollflöjten utgörs av Papagenos visa, den med panflöjten; Papageno - Per Olof Karlsson - spelar också på klockspelet; de två gudomligt sköna tersetterna framförs av Mary, Lisa och Stina Svennberg.

UKF har, som namnet anger, en ambition att ägna sig åt kulturfrågor av olika slag, inte bara lokalhistorisk forskning, som naturligt nog blivit vårt viktigaste arbetsfält. När vi nu inom vår bygd har en av landets tre främsta hammarflyglar finns det all anledning att närmare studera förutsättningarna för musikutövningen för snart 200 år sedan, allra helst som den s.k. wienklassiska musiken ännu idag spelar en så stor roll i musikutbudet.

Vi har all anledning att vara tacksamma för den kulturinsats som Johan och Iréne Seth gjort genom att ta sig an det gamla instrumentet och gett oss möjlighet att få lyssna på dess speciella klang.

För dig som inte har möjlighet att delta i den återstående konserten återges här kommentarerna i programbladet.

Hammarflygeln

Utgångspunkt för konserterna är den hammarflygel som Helena Charlotta af Ugglas fick av sin fader Samuel af Ugglas 1811. Den är byggd av Johan Söderberg i Stockholm, som gjorde de första flygelinstrumenten i Sverige försedda med hammarmekanism. Han fick impulserna från England, som vid denna tid tog över utvecklingen av de nya klavérintstrumenten, och som vid sekelskiftet allt mer börjat ersätta cembalon. Tidigare hade man tillverkat en del hammarklavér (fortepianon) i Sverige.

Johan Söderberg blev privilegierad instrumentmakare 1803. Troligen importerade han den nya mekaniken från England och satte in den i sina svenskbyggda instrument. På Musikmuseet i Stockholm finns ett likadant instrument byggt 1806.

Helena Charlotta ägde flera instrument, bl. a. det tyskbyggda hammarklavér från 1810. som nu finns i spelbart skick på Margretelund/Vira. Tillsammans med Musikmuseets Söderbergflygel och Sveriges Radios hammarflygel är de nu nämnda instrumenten de enda konsertinstrumenten i landet från det tidiga 1800-talet.

Stäkets hammarflygel har konserverats i Norge av Odd Anstad på initiativ av Almarestäkets herrgård. Efter att ha åhört en konsert på Margretelund började Johan Seth undersöka möjligheterna att väcka liv i Almarestäkets instrument. Musikaliska Akademiens Klavernämnd kopplades in och i december 1991 kunde flygeln tas i bruk. Almarestäket är representations- och konferensställe, där deltagarna ofta erbjuds konserter på detta förnämliga instrument.

Vård och kontinuerlig stämning av instrumentet verkställs av Conny Carlsson, en av initiativtagarna till Klavernämnden. Han har också stämt cembalon inför våra konserter. Sättet för stämningen av dessa instrument är av utomordentligt stor betydelse för klangen.

Cembalon

Cembalon är byggd 1796 av Martin Sassman, Västtyskland, efter historiska principer, dvs den är en kopia av 1700-tals-instrumenten i allt som kan påverka klangen. Det är endast i själva mekaniken, som träet ersatts av plastmaterial. Plektrat som skapar tonen är således inte heller gjort av kråkfjäderpenor. Instrumentet är mycket lättskött och håller stämningen förvånansvärt väl.

Inför konserterna är ett register stämt "liksvävande", vilket är den nu gängse metoden för stämning av klaverinstrument; i det andra registret är ett flertal tonarter stämde fullkomligt rent, medan andra "svävar" mer eller mindre.

Sången

Sångerna vill på olika sätt spegla dels tidsandan, dels exemplifiera de intrikata problemen som hänger samman med den nu gängse "liksvävande temperaturen".

Bro d'River Boys har sjungit regelbundet sedan mitten av 1970-talet. Olle Svennberg, Tenor; Bosse Berglund, Lead (tenor II); Börje Sandén, Baritone; Per-Olov Karlsson, Bass. Röstvårdare och Coach är Mary Svennberg.

Gruppen Mary, Lisa och Stina Svennberg har bildats speciellt för detta tillfälle.

Årsmötet

UKF:s årsmöte äger rum tisd 12 april kl 18.30 - 19.00, i Dagcentralen i Bro Centrum. Det följs omedelbart av Karl-Erik Perhans föredrag om geologin i Södera Uppland. Se ovan. Sedvanliga årsmötesförhandlingar.

Ur Hembygdsföreningarnas vårprogram

Bro Hembygdsförening

tisd 3 maj, samling vid hembygdsgården Klint kl 20.30

Nyfunna hållrsitningar i Övergran besöks under ledning av Sven-Gunnar Broström.

Samling vid Klint för gemensam avfärd.

tisd 24 maj, samling vid Bro kyrka kl 19.00

Studium av husgrunderna i Husby hage

Håtuna-Håbo Tibble

Lörd 28 maj, kl 12 - 16 vid Tjusta skola

Bygdens dag - traditonsenligt

Hantverk, torghandel, Tjusta handel, Upplands-Bro musikkår, Håbo-Tibble gammeldansare, Gästdansare från Finland

Gällöfstadagen

Lörd 7 maj, Gällöfsta kursgård, Västra Ryd

Familjedag med lokala hantverkare och konstnärer. Anmälan för utställare senast 1 april till Anita Olofsson, Gällöfsta, 08-581 791 60. Ett samarrangemang med Stockholms-Näs hembygdsförening.

Håtunaleken

Krönikespel författat och i regi av Lennart Wiechel beräknas bli verklighet sommaren 1994 på en spelplats i Håtuna. Upplands-Bro Amatörteaterförening. Se särskilda annonser.

I maj påbörjas inspelningen av Herman Linqvists TV-program om Håtunaleken- Nyköpings Gästabud.

Invigningen av nya Bro Centrum

lörd-sönd 28-29 maj

Bro Centrum invigs lörd 28 maj kl 15.00 av landshövding Ulf Adolfsson

Många kulturaktiviteter. Se särskild annonsering.

Upplands-Bro mässan är förlagd till nya Sporthallen, där UKF räknar med att ha en monter och visa sin verksamhet.

I *Sveriges hembygdsförbunds årsskrift* 1993, Bygd och Natur, illustreras artikeln "Lokal byggnadskultur i en internationell värld" med en bildserie kring upprustningen av bostadsområdet närmast Bro Centrum. Ombyggnaden har också belönats med ett arkitekturpris.

Upplands-Bros kulturstipendier till medlemmar i UKF

I samband med sista kommunalfullmäktigesammanträdet utdelades traditionsenligt årets kulturstipendier. Fyra av de fem stipendiaterna är medlemmar i UKF. De uppmärksammades för sina insatser inom

hembygdsverksamheten. Axel Karlsson, Bro, Thore Zander, Håtuna, Gudrun och Börje Sandén, Bro. Gudrun Sandén även för sin textila konst i form av bildvävnader.

Styrelsen konstaterar detta faktum med glädje och vill erinra om att år 1992 tilldelades tre andra medlemmar i UKF stipendier från lika många kommuner. Därmed också sagt att vi har åtskilliga medlemmar utanför Upplands-Bros gränser.

När seklet var ungt.

Glimtar ur Rut Wallensteen-Jaegers böcker om livet på landet.

Av Gudrun Sandén.

Rut Wallensteen-Jaeger växte upp på *Ekeby gård i Låssa* under de första åren av seklet. Senare blev hon den första hemkonsulenten i Östergötlands län. Hon var verksam där i nära 40 år. Hennes arbete bestod bl. a. i att ge råd i hushållsärenden. Hon berättar om sin verksamhet i ett antal mycket läsvärda böcker, som hon skrev på 70-80-talen. *Kök och stök när seklet var ungt*, *Tjänarinnor på gods och gårdar när seklet var ungt*, *Mat till vardags och fest när seklet var ungt*, *Torparnit och statarlit* bl a. Vidare har hon skrivit om sin farfarsfarfar kyrkoherde J P Wallensteen i *Själens salighet och kroppens sura ben*. När jag talade med henne för någon tid sedan, beklagade hon att böckerna var utgångna, men biblioteken hjälper till att skaffa dem.

Utvecklingen av hushållsarbetet under 1900-talet har varit enorm. Tidigare generationer levde sitt liv ganska oförändrat. En husmor från 1850 skulle förmodligen inte i sina vildaste drömmar känna igen våra kök. Att hon ibland drömde om ett lättare sätt att leva är nog säkert. Vatten och slask inne i köket måste ha varit en revolution. Av ekonomiska skäl fick man först vatten i ladugården och i bästa fall räckte pengarna till antingen vatten eller slask i köket. Det var då hemkonsulentens ofta otacksamma uppgift, att övertyga husbonden om att vatten och slask hör ihop. Rut Wallensteen-Jaeger berättar om en bonde, som sökte hushållshjälp men fick dåligt napp. Hemkonsulenten framhöll, att han borde göra annonsen mera lockande. Nästa annons löd: Om tycke uppstår, indrages vatten och avlopp.

Den öppna spisen med sin murade ugn var den dominerande pjäsen i köket. Man lagade maten i trebenta grytor eller kärl, som ställdes på en trefot. Ugnen byggdes av gråsten lagd så tätt som möjligt. Ovanpå gråstenen lades tegel. Det vittnar om högt driven hantverksskicklighet, att kunna bygga en ugn med jämn värme. Mot slutet av 1800-talet blev det vanligare med järnspisar. De var ofta eleganta skapelser med t ex lejonfötter. Spisarna skulle poleras, då en blank yta håller värmen bättre. De gneds med en fläsksvål. Kåpan ovanför ströks med krita och skummjök. Till helgerna dekorerades spisen med klippta pappersremсор. Det var inte bara matlagning och bakning, som försiggick i spisen. Den var också platsen där allt skulle torkas, både våta arbetskläder och barnblöjor. Det var nog inte så roligt att laga mat med huvudet instucket under spiskåpan och våta yllestrumpor runt ansiktet.

På 30-talet byttes spisingarna ut mot plana kokplattor med tappar på undersidan. Tyvärr fordrade kokplattorna planslipade kokkärl, vilket var en stor utgift. Ungefär samtidigt kom AGA-spisarna. De brann med bara två påfyllningar av bränsle om dagen. Dessutom gav de värme i köket och genom en inbyggd varmvattenbehållare fanns alltid varmvatten.

Under kriget användes koklådor för att spara bränsle. Maten kokades upp och grytan sveptes in i tidningspapper. Den sattes i en vadderad låda och täcktes med ett halmlock. Värmen höll 90 grader under ett par timmar och långkoket skötte sig själv.

Omkring 1924 kom de första elspisarna. Då strömmen var billigare än veden och spisen inte fordrade passning, var det en klar fördel med el.

Under vinterhalvåret var golven nästan helt täckta med trasmattor och den dagliga städningen kunde bestå i att man sopade mellan mattorna och lämnade soporna under mattan. Varje vecka togs dock mattorna ut och skakades och golvet sopades ordentligt. Under sommaren tog man bort några mattor. De behövdes ju inte när golvdraget försvann. I riktigt otäta hus lade man tidningar under mattorna.

På 1920-talet startades tillverkningen av dammsugare, som såldes vid hembesök. De första fungerade som omvända cykelpumpar. 1912 gjorde Elektrolux en dammsugare, som vägde 24 kg. Affärsmannen

Axel Wenner-Gren och hans tekniker lyckades konstruera en dammsugare som drevs med fläkt och inte med pump och 1913 släpptes världens första egentliga hushållsdammsugare ut på marknaden.

Även i köken trivdes tidens plågoris: loppor, vägglöss och kackerlackor. Det var ju vanligt att man sov i köket. Barnen och tjänstefolket och även den äldre generationen trängde ihop sig där. För att något freda sig för ohyran satte man sängbenen i anjovisburkar med vatten eller fotogen och i många familjer använde man en lusbräda. Det var en bräda med borrarade hål, dock inte genomborrade. Där kröp odjuret in och på morgonen kunde man hälla ut dem i spisen. Arbetare, som skötte hästar, var loppfria. Lopporna gillade inte lukten av häst. Kackerlackorna höll till i spisvärmerna. Flugor och råttor var ett stort problem, men svårast att bli fri från var ändå lössen. "Knappt är lusa nattgammal så är hon mormor."

Hemlighuset var ett ställe, där trötta pigor kunde ta igen sig en stund. Där kunde man också studera Åhlén och Holms katalog i lugn och ro. Ofta fanns 3-5 hål med varierande storlek, så man kunde passa på att umgås. På några ställen var anordningarna bara en stång mellan ett par stenar eller gamla uttjänta vävstolar utställda i skogen. Då användes mossor eller grankvistar i stället för papper, om man inte hade en rövsticka, som förvarades på säkert ställe. Rut Wallensteen-Jaeger berättar, att hon på en herrgård sett några ringar i olika storlekar sammanhållna av gångjärn. De förvarades i ett portföljliknande hölje och var avsedda att användas på resor. Ofta hängdes påsar in på avträdena för sommarförvaring. Naturligtvis florerar historier runt detta ämne. I Pucks julnummer 1908 berättas om kyrkoherden, som i ett brölloppstal uttryckte sig så här: Ja, mina vänner, det är nu en gång så, att mannen går utomhus och gör det stora, medan kvinnan gör det lilla i hemmet.

Ett uttryck värt att bevaras till eftervärden: Detta är en bra gård att arbeta på. Här unnar bonden sitt folk både matro och skitro.

Trots slit och släp och i vårt tycke ett primitivt sätt att leva, får man inte glömma, att det fanns en stor glädje och förnöjsamhet hos flertalet människor. Vid samtal med äldre personer, som författarinnan redovisar, talar de flesta om att det fanns en ömsesidig respekt mellan husbonden och de anställda. Många talar om livslång vänskap.

Men de som inte passade in i systemet hade det naturligtvis oerhört svårt med den stränga synen på moral och den ständiga fattigdomen.

Statarnas många flyttningar visar, att inte alla var förnöjsamma. Ibland har jag funderat över, om inte det förhållandet, att man fick en veckas "semester" och 10 kronor i lega i samband med att man bytte gård, kan ha varit lockande för en del. Om man inte flyttade, gick man ju miste om den här förmånen. Ett skäl som talar för den här teorin är att ganska många återkom till gårdar, där de bott tidigare.

Detta var några korta sammandrag ur Rut Wallensteen-Jaegers böcker, där hon ger många värdefulla påminnelser från en tid, som faktiskt inte är så avlägsen, men som inte får glömmas. Även gamla kök är kulturhistoria.

Kurser, utfärder m.m.

Bygga med ler och långhalm; Timra ett timmerhus; Äldre arbetsmetoder och material (vid 5 byggnadsläger i landet); Att läsa kulturlandskapet; Torpkonferens på Skansen; Upplysningar genom UKF: 582 413 55. Natur- och kulturreSOR med Nils-Erik Landell vid 1- och 2-dagars resor i Skärgården och Mälaren. Upplysningar 661 88 80. Amatörarkeologi under sommaren, kontakta Karl-Erik Mörk, 511 745 58.

Medlemskap i UKF

Antal medlemmar per 1994-03-18 är 153, en markant ökning sedan 1993. Medlemsavgift **75:- sätts in på UKF:s postgiro 27 58 94 - 4**

Från arbetsfältet

I detta nummer återges några exempel ur vår databas med vissa kamerala upplysningar om orter i Upplands-Bro.

Röje Sandén

ORTNAMNS-DATABASEN FÖR UPPLANDS-BRO

UPPLANDS-BRO KULTURHISTORISKA FORSKNINGSSINSTITUT

1992.07.14 2078 ortnamn

"o" = ortnamnskort finns
hämtat från Ortnamnsarkivet i Uppsala
"k" = kompletterande uppgifter

Första siffran i 4-ställiga numret anger socken:

1: Bro 2: Låssa 3: Kungsängen 4: Västra Ryd 5: Håtuna 6: Håbo-Tibble

2285,2901	1,2,3,4	Säbyholm	o	7002,7901	Aska	
4239,		Abborrberget	o	5002,	Aske	o k
3175,3904		Abrahamsberg	o	5364,	Aske brygga	o
5362,		Ackvarskärret	o	5160,	Aske höjar	o

Sida Nr. 1   ORTNAMNS-kort;
92-01-08   Från 4 olika ställen
Kungsängen   D-DEL av ORD   kopierade
*****

==3:1:37:9==
Stäket, säteri,
Stockholms-Näs, sn, Bro hd, Upps.l.##
Etymologi
1827 Tuneld 1 s. 211 f.##   A.-L. S. 1961##

==3:1:50:9==
Steck (Stäket) se Almarestäket, hg,
Stockholms-Näs, sn, Bro hd, Upps.l.##

==3:2:28:8==
Stäkets fiske, fiske vid
Stäket (nu Almarestäket)
hg,Stockholms-Näs sn, Bro hd, Upps.l.
Stägs fiskett
1540[-41] Lreg Almquist, Lokal-
förvaltn. 3, s. 150 orig.
Stäkzfisket
1540[-41] Lreg, Almquist, Lokal-
förvaltn, 3, s. 152. orig

==3:4:11:1==
Stäkets kvarn, kvarn å Stäket,
Stockholms-Näs, sn, Bro hd, Upps.l.##
*****   Stina Holmström 1936##

==3:2:2:6==
Almarestäket, sund, Näs sn, Bro hd, Uppsala län,##
Stecke K,
Johan Månsson 1644##

==3:2:2:7==
Almarestäket, sund,
Stockholms-Näs, sn, Bro hd, Upps.l.##
Norra, Biskopps-eller Almarestäket
1827 Tuneld 1 s. 112.##   A.-L.S. 1962.##

Gd Anno Käl Jb Sida Namn Nr MANTAL Natur Anmärkn 1 Anmärkning 2

Underlaget för registret har UKF fått av Läns musei byrån som använt det vid arbetet med Kulturhistoriska miljöer, ett beställningsarbete från Upplands-Bro kommun. Fotostatkopior av de handskrivna registren, ett för varje socken, finns hos UKF. Överföring till databas har gjorts av UKF 1990.

3000 1875 jb 1-2 224 Näs socken Fr.o.m 1886 kallad
Stockholms-Näs (K.brev 17/4 1885) och enl.
K.brev 3/2 1967 Kungsängen.

3000 1825 jb 1 200 Näs Socken
3000 1760 jb 221 Näs Sochn
3000 1715 jb 185 Näs Sochn
3000 1686 jb 982 Näs Sochn
3000 1613 jb 5 63 Näs Sochn
3000 1583 jb 10 60 Näs Sochn
3000 1573 jb 3 86 Näs Sochn
3000 1557 jb 7 86 Näs Sochn
3000 1550 jb 7 8 Nees Sokn <ss>
3000 1547 jb 7 213 Ness Socken <ss>
3000 1543 jb 14 8 Nees Sockn
3000 1542 jb 8 8 -
3000 1541 jb 5 14 nesse Sokn <ss>
3000 1540 jb 1 11 näs Sokn
3000 1650 ml 731 Näs Sochn
3000 1535 ghj 56 Näs Sochn

3002 1875 jb 1-2 232 Kgl Majts 1 äng sk eller Arfvedsängen Arfvedsängen från 1952
3002 1825 jb 1 202 Kongl Majtts [1] äng sk eller Arfveds
3002 1760 jb 222 Kongl.Majtt 1 äng eller Arfveds Ängen
3002 1715 jb 200 Kongl:Majtz Äng 1 tillökt [kr]
3002 1686 jb 958 Kongl.Majjets 1 [kr] äng

92-01-27 JORDEBOKS-REGISTRET - Upplands-Bro UKF - BS
S:T ERIKS jord Antal: 6
Sökfält: mantal Sökord: S:t jb-1-sök.prg; g-jb-sök.prg

BRO

Spånga 1542 sponga S:t Eriks
+ 2 fr.(5)

LÅSSA

Ekeby 1542 ekeby S:t Eriks lbo
+ 2 fr (4)
<S:t Eriks lbo skall stå i kolumn Mantal>
Ålbrunna 1547 allebrwna S:t Eriks

NÄS

Kyrkbyn 1613 Kyrckiobyen S:t Eriks lbor
S:t Eriks lbor

RYD

Österöra 1547 (i) österöre S:t Eriks
S:t Eriks lbor,+1 ky lbo
Österöra 1543 (i) österöre S:t Eriks [kr]
+ 1 ky (7)

HÅTU

Sökordet/årtalet finns inte

HÅBO

Sökordet/årtalet finns inte

Antal poster är 6

92-01-03

Lejondal**JORDEBOKSREGISTRET**

ANNO	NAMN	NR	MANTAL	NATUR	ANMÄRKNING 1	ANMÄRKNING 2
1875	Lejondahl el ...	1	3 säteri	fr	.. Bro Löfsta	Lejondal från 1952
1875	Lejondahl	2	ängs-.....	(sk)	.. skogsmark	häradssallm. skattl. 1832, skatteköpt 1858
1825	Brolöfsta	2	1+2	fr	"kallas Lejondahl"	
1825	Lejondahl (en...			fr	.. såg+ väderkvarn+ kärr)	u. säteriet; 50 frihetsår från 1806.
1760	Lejondahl	1-2		fr	½ ml glt skatte	
1715	Brolöfstad ...	1	½	sk	... "kallas Lejondahl"	se äv. skattl. torp V. Ryds sn
1715	Löffstad ...	1	½	stadg	... "kallas Lejondal"	säteri <eg. stadge-hn>
1715	Brolöfstad ...		2	fr	"kallas L"; säteri	
1686	Brolöfstad	1-2	½.½.	sk	säteri	
1686	Brolöfstad	1-2	1.1.	fr	säteri	<skrivet på samma rad som ovan>
1613	Brolöfstad	1-2		fr		
1613	Brelöfstad(!)	1	7 öre	sk		
1613	Löffstad	1	stadge		stadgehemman	
1583	Brolöfsta	1	7 öre	sk		
1583	Löffsta	1	6 öre	stadg	+ 2 fr(56)	
1573	Brolösta	1	7 öre	sk		
1573	Löffsta	1	6 öre	stadg	+ 3 fr(80)	
1557	Bro Löffsta	1	7 öre	sk	+ 4 fr(82)	
1550	brölöstad	1	7 öre	sk		
1547	brölöstadh	1	7 öre	sk		
1543	Löffsta	1	utj	sk		
1543	brölösta	1	7 öre	sk		
1542	brölösta	1		sk		
1541	gölthelösta(hit?)	1	utj	sk	Jfr Gällövsta, V Ryd	
1541	brölöstad	1	7 öre	sk	+ 1 sk 5 öre(11)	
1540	löstad	1-2		sk		
1540	brölöstad	1-5	5 + 7 öre			
1650	Löfsta		3			
1535	lostalesta hit?	1-3		sk	+ 1 torp(56)	

LANTMÄTERI-kartor

NR AKT	TITEL	AUKTOR	ANNO	DIA	TILLÄGG
14	LEJONDAL nr 1-2				
14:1	Råg.best. m. Vallby	Giedda	1687	2	
3:1	Redov. av uppodl. torp o lägenh ...	Heedberg	1697		... å häradssllm.
6:1	Redov. av ängsfjäll	Braun	1713		
2:1;B/30	Råg.best.	Girolla	1767		
12.1	Råg.best. mot Klöv	Edvall	1878		
3:2	Redov. av torp o lägenheter ...	Pousett	1814		... å häradssallm.
3:3	Avrösn. av dito	Pousett	1892		
14:2	Ägoutbyte o råg.best. m. Bro nr 1	Mossberg	1892		
29:2	Ägoutbyte o råg.best. m. Hernevi	Mossberg	1902		
25:1	Gränsbest. m. Tingsviken	Willén	1939-40		
Br/1437-46	Namnändr Lejondal		1952		

DIVERSE ANTECKNINGAR OM "Lejondal"

I FÖRTECKNING ÖVER KVARNAR (Allerstav)

1763 - 1 wattuqvarn, frälse, 2 stenar, går allenast wärtiden och kan då förmala 10 tunnor dygnet. Wattungnet är framdikat ifrån småängar och kärr.

1782/85 - Wattuqvarn, frälse 1 sten, 2 kvarter, 2 tunnor i dygnet, Till husbehof. Finns ej antecknad i jordeboken, I flera år varit i obrukbart stånd.